

2017. június 15., csütörtök

P8_TA(2017)0267

Afgan Mukhtarli ügye és a média helyzete Azerbajdzsánban**Az Európai Parlament 2017. június 15-i állásfoglalása Afgan Mukhtarli azeri újságíró ügyéről (2017/2722(RSP))**

(2018/C 331/14)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Azerbajdzsánról szóló, és különösen az emberi jogokra és a jogállamiságra vonatkozó korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel az EU és Azerbajdzsán között fennálló kapcsolatra, amely 1999-ben lépett hatályba a partnerségi és együttműködési szerződés formájában, a keleti partnerség létrejöttére és Azerbajdzsán részvételére az Euronest Parlamenti Közgyűlésben,
- tekintettel az Azerbajdzsán Köztársaság parlamentje (a Milli Majlis) által 2016. szeptember 30-án elfogadott, a 2015. szeptember 14-i, az Euronest Parlamenti Közgyűlésben való tagságát és részvételét megszüntető korábbi határozatát hatályon kívül helyező, azaz a bennmaradás és a részvétel mellett döntő határozatra,
- tekintettel az Európai Bizottság és a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) részére 2016. november 14-én elfogadott, az EU és tagállamai nevében Azerbajdzsán Köztársasággal átfogó megállapodásról folytatandó tárgyalásokra szóló megbízatásra, valamint az említett megállapodásról szóló tárgyalások 2017. február 7-i megindítására;
- tekintettel Ilham Alijevnek, Azerbajdzsán elnökének Brüsszelben tett 2017. február 6-i látogatására,
- tekintettel a Külügyi Bizottság küldöttségének 2017. május 22-én Azerbajdzsánban tett legutóbbi látogatására,
- tekintettel a minden egyénnek az erőszakos eltüntetéssel szembeni védelméről szóló nemzetközi egyezményre,
- tekintettel a Freedom House „Szabadság a világban – 2017” című jelentésére, amely szerint Azerbajdzsánban a sajtó „nem szabad”, az internet pedig „részben szabad”,
- tekintettel az alelnök/főképviselő nyilatkozatára Mehman Huseynov 2017. március 7-én Azerbajdzsánban történt elítéléséről,
- tekintettel az EU–Grúzia társulási megállapodásra/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térségre, amely 2016. július 1-jén lépett hatályba,
- tekintettel az Európa Tanács emberi jogi biztosa, Nils Muiznieks által az újságírók, civil társadalmi és emberi jogi aktivisták, valamint ellenzékiek azerbajdzsáni üldözéséről tett múltbeli nyilatkozatokra,
- tekintettel az EBESZ/ODIHR igazgatója, Michael Georg Link által Afgan Mukhtarli azeri újságíró és emberi jogvédő állítólagos elrablásáról és a fogságban vele szemben tanúsított rossz bánásmódról tett 2017. június 8-i nyilatkozatra,
- tekintettel az alelnök/főképviselő szóvivője által „Grúziában élő azeri állampolgárok törvénytelen fogva tartásáról” tett nyilatkozatra,
- tekintettel eljárási szabályzata 135. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,

2017. június 15., csütörtök

- A. mivel Afgan Mukhtarli száműzött azeri oknyomozó újságíró, aki 2015-ben Tbiliszibe költözött, Tbiliszből 2017. május 29-én eltűnt és pár órával később Bakuban tűnt fel újra;
- B. mivel ügyvédje szerint Afgan Mukhtarlit ismeretlen, állítólag a grúz bűnügyi rendőrség egyenruháját viselő férfiak megállították, gépkocsiba tuszkolták, megverték, majd az azeri határra vitték, ahol állítólag 10 000 EUR-t helyeztek el az öltözetében;
- C. mivel Afgan Mukhtarlinak jelenleg jogszerűtlen határátlépés, csempészet és rendőrséggel szembeni erőszak vádjával kell szembenéznie; mivel az említett vádak alapján több évnyi börtönbüntetés szabható ki, és mivel 2017. május 31-én a bíróság három hónapnyi tárgyalás előtti fogva tartásra ítélte;
- D. mivel Afgan Mukhtarli több független médiaorgánumnak – köztük a Szabad Európa Rádiónak/Szabadság Rádióknak – dolgozott, és arról ismert, hogy bírálónak szolgált az azeri hatóságokról; mivel Grúziába költözött, hogy elkerülje az azeri hatóságok részéről a megtorlást tevékenysége miatt;
- E. mivel Grúzia részes állama az Emberi Jogok Európai Egyezményének és ennek folytán Grúzia felelőssége, hogy garantálja a területén élő azeriek biztonságát és megelőzze hazájukba történő erőszakos visszavételüket; mivel ennek ellenére azeri polgárok egyre gyakrabban szembesülnek azzal, hogy nem hosszabbítják meg grúziai tartózkodásra jogosító engedélyüket;
- F. mivel Grúzia elnöke, Giorgi Margvelasvili kijelentette, hogy Afgan Mukhtarli elrablása „súlyos kihívás a [grúz] államiság és szuverenitás” számára;
- G. mivel a grúz belügyminiszter a büntető törvénykönyv 143. cikke – jogellenes fogva tartás – alapján vizsgálatot indított Afgan Mukhtarli ügyében, és megbeszélést kezdeményezett a kérdéssel azeri partnerével;
- H. mivel az általános emberi jogi helyzet Azerbajdzsánban pár év óta súlyos aggodalomra ad okot, napirenden vannak a folytatódó megfélemlítések és az elnyomás, az üldöztetés gyakorlata, hírek érkeznek kínzásokról, utazási tilalomról, valamint a mozgásszabadság korlátozásáról a nem kormányzati szervezetek vezetői, emberijog-védők, ellenzékiek, újságírók és a civil társadalom más képviselői esetében;
- I. mivel 2017. május 17-én a bakui fellebbviteli bíróság elrendelte, hogy Leyla és Arif Yunus – akik politikai menedéket kaptak Hollandiában – térjenek vissza Azerbajdzsánba újabb bírósági meghallgatás végett;
- J. mivel 2017. május 12-én a közlekedési, távközlési és csúcstechnológiai minisztérium kérelmére a sabaili körzeti bíróság fenntartotta öt online médiaorgánum – köztük a Szabad Európa Rádió/Szabadság Rádió azerbajdzsáni szolgálata, az Azadliq.info, a Meydan TV, valamint a Turan TV és az Azerbajdžani Saadi műholdas tv-csatornák – zárolását;
- K. mivel az Azerbajdzsán Köztársaság parlamentje (a Milli Majlis) és az Európai Parlament közötti kapcsolatok újraélesztése, valamint Azerbajdzsán megújított tagsága és részvétele az Euronest Parlamenti Közgyűlésben, továbbá tevékenysége értékesnek bizonyult;
- L. mivel 2017. február 7-én az EU és Azerbajdzsán tárgyalásokat kezdett egy új megállapodásról, amely az európai szomszédságpolitika 2015. évi felülvizsgálatában foglalt elveket fogja követni és megújított alapot fog kínálni az EU és Azerbajdzsán közötti politikai párbeszédhez és együttműködéshez;
1. határozottan elítéli Afgan Mukhtarli elrablását Tbiliszből, valamint rá következő bakui fogva tartását; véleménye szerint ez az emberi jogok súlyos megsértését jelenti, és elítéli a súlyos törvénysértést;
 2. sürgeti a grúz hatóságokat, hogy gyorsan, átfogóan, átlátható módon és hatékonyan vizsgálják ki Afgan Mukhtarli erőszakos eltávolítását Grúziából, illetve jogellenes átvitelét Azerbajdzsánba, az elkövetőket pedig állítsák bíróság elé;
 3. véleménye szerint rendkívül fontos, hogy a grúz hatóságok minden lehetséges erőfeszítést tegyenek annak érdekében, hogy minden kétséget kizáró módon eloszlassák a gyanút, mely szerint az erőszakos eltávolításban grúz állami tisztviselők is szerepet játszottak;

2017. június 15., csütörtök

4. emlékeztet rá, hogy a grúz hatóságok felelőssége valamennyi Grúziában élő vagy ott politikai menedékkért folyamodó, hazájában emberi jogi vagy politikai tevékenységéért esetlegesen súlyos igazságszolgáltatási következményekkel szembenéző, harmadik országbeli állampolgár védelmének a szavatolása; e tekintetben emlékeztet az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkére, mely egyezménynek Grúzia részes fele;
5. határozottan elítéli Afgan Mukhtarli üldöztetését, melyre kitalált vádak alapján került sor, és megismétli, hogy független újságíróként végzett munkája miatt vannak a nyomában;
6. felszólítja az azeri hatóságokat, hogy haladéktalanul és feltétel nélkül ejtsék valamennyi vádat és engedjék szabadon Afgan Mukhtarlit és mindazokat, akiket alapvető jogaik – így a véleménynyilvánítás szabadsága – gyakorlása miatt börtönöztek be; Afgan Mukhtarli ügye kapcsán felszólítja a grúz hatóságokat, hogy tegyenek meg minden ahhoz szükséges lépést az azeri hatóságok irányában, hogy Afgan Mukhtarli újra családjá körében lehessen;
7. hangot ad mély aggodalmának amiatt, hogy Afgan Mukhtarli ügye újabb példája annak, hogy az azeri hatóságok üldözik és támadják száműzetésben élő bírálókat, valamint azok otthon élő családtagjait; emlékeztet azokra a korábbi esetekre, amikor nemzetközi elfogatóparancsot kérelmeztek száműzetésben élő, a hatóságokkal szemben bírálattal fellépő azeri polgárok ellen;
8. felszólít azonnali, teljes körű, átlátható, hiteles és pártatlan vizsgálat indítására Mehman Galandarov azeri blogger és aktivista 2017. április 28-án az azeri hatóságok őrizetében bekövetkezett halála miatt;
9. felhív valamennyi politikai fogoly, köztük újságírók, emberijog-védők és más civil társadalmi aktivisták, név szerint Afgan Mukhtarli, Ilkin Rustamzadeh, Rashad Ramazanov, Seymur Hazi, Giyas Ibrahimov, Mehman Huseynov, Bayram Mammadov, Ilgar Mammadov, Araz Guliyev, Tofiq Hasanli, Ilgiz Qahramanov, Afgan Sadygov és mások azonnali és feltétel nélküli szabadon bocsátására, valamint – de nem kizárólag – azokra, akikre vonatkozóan az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) ítéletet hozott, továbbá felszólít valamennyi ellenük szóló vádpont ejtésére és politikai és állampolgári jogaik teljes körű helyreállítására, kiterjesztve olyan korábban bebörtönzött és azóta szabadon bocsátott politikai foglyokra, mint Intigam Aliyev, Khadija Ismayilova és mások;
10. felszólítja az azeri hatóságokat, hogy hagyjanak fel Leyla és Arif Yunus jelenlegi üldözésével, és felhívja az Interpol figyelmét erre a politikai alapon folytatódó esetre;
11. ismételten sürgetőleg felszólítja az azeri hatóságokat, hogy szüntessék meg az újságírók, emberijog-védők és más, kormányt kritizáló személyek szelektív bűnügyi üldözését és bebörtönzését, valamint biztosítsák, hogy valamennyi fogva tartott személy – köztük újságírók, politikai és civil társadalmi aktivisták – perük lefolytatása során teljes körűen élhessenek jogaikkal és tisztességes tárgyalási feltételek vonatkozzanak rájuk;
12. sürgeti az azeri hatóságokat, hogy biztosítsák, hogy a független civil társadalmi csoportok és aktivisták szükségtelen korlátozások és az üldöztetéstől való félelem nélkül tevékenykedhessenek, ideértve a civil társadalmat súlyosan korlátozó jogszabályok hatályon kívül helyezését, a nem kormányzati szervezetek és vezetőik bankszámlái befagyasztásának feloldását, valamint a külföldi finanszírozáshoz való hozzáférést;
13. sürget az azeri kormányt, hogy teljes mértékben tegyen eleget az EJEB valamennyi ítéletének, működjön együtt az Európa Tanács Velencei Bizottságával és emberi jogi biztosával, hajtsa végre ajánlásait és az ENSZ különleges eljárásait az emberijog-védők, az egyesülés és békés gyülekezés szabadsága, a véleménynyilvánítás szabadsága és az önkényes fogva tartások tekintetében annak érdekében, hogy a törvények módosítása és a gyakorlatok kiigazítása teljes mértékben a szakértők következtetéseinek megfelelően történjen;
14. üdvözli, hogy 2015-ben és 2016-ban Azerbajdzsánban szabadon bocsátottak több kiemelkedő emberijog-védőt, újságírót és aktivistát;
15. hangsúlyozza a kormányzat, az ellenzéki erők és általában a civil társadalom közötti jó politikai légkör fontosságát;

2017. június 15., csütörtök

16. hangsúlyozza az Európai Unió és Azerbajdzsán közötti új partnerségi megállapodás fontosságát; kiemeli, hogy az új megállapodás alapját a demokratikus reformoknak, a jogállamiságnak, a jó kormányzásnak, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának kell képeznie; emlékeztet rá, hogy az új megállapodásról zajló tárgyalások során szoros figyelemmel fogja követni a helyzetet, és csak ezután fog dönteni egyetértése megadásáról;

17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Külügyi Szolgálatnak, az Európai Tanácsnak, a Bizottságnak, Azerbajdzsán Köztársaság és Grúzia elnökeinek, kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az EBESZ-nek és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának.
